

CIRKULÄR 09:32

Arbetsgivarpolitik: 09-2:9

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen
Göra Söderlöf

Nyckelord: AD, provanställning, AB § 4
mom. 2

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Arbetsdomstolens dom 2009 nr 33 Tolkning av AB § 4 mom. 2 om arbetsgivares förhandlingsskyldighet innan beslut fattas om provanställning av arbetstagare

Arbetsdomstolen (AD) har avgjort ovan rubricerade mål mellan Svenska Kommunalarbetsgiverförbundet (Kommunal) och Örebro kommun.

Bakgrund

Örebro kommun provanställer under år 2006 fem arbetssökande som vårdare/jourbiträden till serviceboenden i kommunen. Kommunen förhandlar med de förbund (Kommunal, DIK, HTF och Livsmedelsarbetareförbundet) de sökande var medlemmar i. En av de sökande är medlem i Kommunal och kommunen förhandlar således enligt 11 § MBL med förbundet inför provanställningen av den arbetssökanden.

Kommunal gör dock gällande att kommunen brutit mot kollektivavtalet AB § 4 mom.2 genom att inte förhandla med dem även avseende de fyra arbetssökande som inte är medlemmar i förbundet.

Efter lokala och centrala tvisteförhandlingar ansöker Kommunal om stämning av Örebro kommun i AD. Tvisten gällde enbart förhandlingsskyldigheten gentemot Kommunal. Tvisten gäller inte om det är befogat att provanställa; ”..om arbetsgivaren finner det nödvändigt på grund av särskilda omständigheter.” AB § 4 mom. 2, andra stycket.

Kommunal yrkar på 100.000 kronor i allmänt skadestånd för kollektivavtalsbrott.

Kommunen bestrider yrkandet.

Arbetsdomstolen

AD finner att partsavsikten, då avtalet träffades 1980, var att åstadkomma en generell förhandlingsskyldighet inför beslut om provanställning. Att avtalsområden inte längre förekommer på det sätt som var fallet när avtalsbestämmelsen träffades har enligt AD ingen avgörande betydelse för frågan om tolkningen av avtalsbestämmelsen.

Det har således enligt AD ålegat kommunen att förhandla med Kommunal även inför besluten om provanställning av de fyra anställningssökande som inte var medlemmar i förbundet.

AD jämkar skadeståndets storlek, beroende på omständigheterna i målet, till 40.000 kronor.

Kommentar

Anledningen till att den i målet aktuella tvisten uppkommer beror på den utveckling som skett av avtalsbeståndet på den kommunala sektorn. När överenskommelse träffas om AB 80 består Kommunals avtalsbestånd till övervägande delen av specialbestämmelser och vad som var Kommunals avtalsområde framstår som klart. Därefter har utvecklingen av avtalsbeståndet varit genomgripande; specialbestämmelserna avvecklas, lönesystemet förändras i grunden då individuell och differentierad lönesättning införs. Kommunals gränsdragningsöverenskommelser med tjänstemannaorganisationerna upphör också att gälla och den fackliga strukturen blir mindre enhetlig. Här kan nämnas att i lönestatistiken över vårdare i kommunerna är Kommunal visserligen det överlägset största förbundet, men det finns ytterligare över tjugo fackliga tillhörigheter representerade i statistiken.

Den vägledning som domen ger för framtiden får till följd att förhandlingsskyldighet inför beslut om provanställning enligt AB § 4 mom. 2 alltid föreligger gentemot Kommunal inom vad AD benämner deras förhandlingsområde. Med detta avses förmodligen vad som tidigare var Kommunals "gamla" avtalsområden. Härtill kommer att kommunen även blir förhandlingsskyldig enligt 11 § MBL inför beslut om provanställning gentemot annan facklig organisation än Kommunal om denna är avtalspart med kommunen avseende AB, d.v.s. har tecknat lokalt kollektivavtal – LOK vari AB ingår, och dess aktuella medlem är aktuell för provanställning till "typisk" befattning inom Kommunals förhandlingsområde; exempelvis vårdare.

AD:s uttolkning av bestämmelsen i AB § 4 mom. 2 medför att kommunerna och landstingens förhandlingsskyldighet inför beslut om provanställning kan bli mer omfattande än vad som var avsikten när den aktuella bestämmelsen överenskoms i AB 80.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen

Sophie Thörne

Göran Söderlöf

Bilagor: AD dom 2009 nr. 33